

RIZIKOVÉ ZAMĚŠTNÁNÍ

Zákon č. 417/2024 Sb. přinesl změny, které se týkají důchodového pojištění a s ním souvisejících pravidel. Nově se zavádí pojem **rizikové zaměstnání**, což jsou pracovní pozice spojené s vysokým zdravotním rizikem. Osoby, které vykonávají rizikové povolání mohou mít nárok na snížení věku pro odchod do důchodu. Dále tento zákon mění podmínky pro odvod sociálního pojištění.

1

Základ pro výpočet sociálního pojištění

Výše odvodů na sociální pojištění se určuje na základě takzvaného vyměřovacího základu (VZ). Tento základ je pro různé skupiny zaměstnanců rozdílný:

- **VZ pro běžné zaměstnance:** To je částka odpovídající celkovému příjmu zaměstnanců, kteří nejsou ve vyjmenovaných specifických profesích.
- **VZ pro zdravotnické záchranáře nebo členy hasičského záchranného sboru (JHZSP):** Zde se zohledňuje pouze příjem přímo spojený s jejich výkonem práce.
- **VZ pro rizikové zaměstnání:** U zaměstnanců, kteří vykonávají práce v rizikovém zaměstnání, se zohledňuje jejich specifický příjem a jsou aplikovány vyšší sazby pojistného.

Od 1. 1. 2025 se do VZ zahrnuje také náhradní doba, která není přímo spojená s výkonem rizikové práce, v poměru k počtu odpracovaných hodin. Pokud zaměstnanec neodpracuje žádné hodiny v daném měsíci, použije se pro výpočet VZ údaj z předchozího měsíce. VZ se zaokrouhluje, přičemž částky za rizikové práce a práce záchranářů se zaokrouhlují nahoru a za běžné práce dolů.

2

Sazby pojistného

Sazby pro odvod pojistného se liší podle toho, jaký typ práce zaměstnanec vykonává.

Sazby pojistného	2023	2024	2025	2026	2027	2028
VZ písm. a)	24,8 %	24,8 %	24,8 %	24,8 %	24,8 %	24,8 %
VZ písm. b) – záchranáři	26,8 %	27,8 %	28,8 %	29,8 %	29,8 %	29,8 %
VZ písm. c) – riziková zaměstnání	x	x	26,8 %	27,8 %	28,8 %	29,8 %

3

Rizikové zaměstnání

Rizikové zaměstnání je definováno jako práce, která spadá do 4. kategorie rizika podle předpisů o ochraně veřejného zdraví. Tato kategorie zahrnuje například práce, které jsou spojeny s chemickými látkami, hlukem, prachem, vibracemi a podobně. Pokud zaměstnanec vykonává rizikové práce, má nárok na výhody, jako je snížení věku pro odchod do důchodu.

4

Snížení důchodového věku

Pro zaměstnance vykonávající rizikové práce nebo práci zdravotnického záchranáře či člena JHZSP je možné snížit důchodový věk podle toho, kolik směn v těchto profesích odpracovali. Pokud někdo odpracuje více než 2 200 směn, může mít nárok na snížení důchodového věku o 15 měsíců. Tento počet se zvyšuje s každými dalšími odpracovanými směnami. Maximálně lze odečíst až 60 měsíců.

5

Povinnosti zaměstnavatele

Zaměstnavatelé mají povinnost **vést evidenci o zaměstnancích, kteří vykonávají rizikové práce, a to včetně doby výkonu těchto prací**. Dále musí vystavit potvrzení o odpracovaných směnách a předložit je příslušnému úřadu sociálního zabezpečení.

Pokud zaměstnanec odpracuje rizikové práce nebo práci zdravotnického záchranáře a splní podmínky pro snížení věku, může požádat o výpočet sníženého důchodového věku.

Pokud zaměstnanec, který již čerpá důchod na základě sníženého věku, začne znovu vykonávat rizikové práce, jeho důchod se dočasně pozastaví, dokud nedosáhne standardního důchodového věku.